

บทที่ 5

บทสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการศึกษาวิจัย “ยาบ้ากับความมั่นคงของชาติ : ศึกษากรณีกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลในการปิดด่านสันติด่าน อ.แม่สาย จ. เชียงใหม่” ผู้ศึกษาได้เริ่มศึกษาจากการตัดสินใจในการสั่งปิดด่านสันติด่าน เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องเนื่องจากปัญหาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าที่นำลำเลียงผ่านทางเส้นทางนี้เป็นหลักที่ง่ายต่อการเข้าเมืองยอนประเทศพม่า การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากงานเอกสารทางราชการ ข้อมูลจากสื่อมวลชน และจากการไปสัมภาษณ์จากบุคคลในหลายสาขาอาชีพ ได้แก่ ข้าราชการ ประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ พ่อค้า นักธุรกิจ นักวิชาการ สื่อมวลชน รวมจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 25 คน

การศึกษาวิจัยดังกล่าว ได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงเอกสารของทางราชการ เนื่องจากเพราะในขั้นตอนของการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ในเรื่องความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดตามแนวชายแดน และกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาซึ่งความเสียหายแก่ประเทศ รวมทั้งมีหน่วยงานด้านความมั่นคงของชาติที่มีบทบาทในการตัดสินใจและกำหนดนโยบายในการสั่งปิดด่านชายแดน ที่เกี่ยวกับความมั่นคงเข้ามาเกี่ยวข้อง และเอกสารบางอย่างเป็นความลับของทางราชการ ทำให้การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและเอกสารทางด้านความมั่นคงหรือนโยบายด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนมีอุปสรรคอยู่บ้าง ทั้งนี้โดยอ้างเหตุผลว่าอาจกระทบต่อความมั่นคงของชาติและเป็นความลับของทางราชการ แต่อุปสรรคทางด้านนี้ก็สามารถแก้ไขได้ด้วยการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายทางด้านความมั่นคงแห่งชาติ ในระดับหนึ่ง ซึ่งก็ได้รับความร่วมมืออย่างดี อย่างไรก็ตามด้วยเหตุผลของความอ่อนไหวของเรื่องที่ศึกษา ผู้วิจัยจำเป็นต้องรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ จึงมีอาจเปิดเผยชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ได้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ผลสรุปจากการศึกษา คือ

1. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่าเป็นปัจจุบันนั้น ยาบ้าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติหรือไม่

ผลการศึกษาพบว่า ยาบ้า นั้นเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติมากที่สุด และมีความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ไปในแนวเดียวกัน เนื่องจากยาบ้า นั้นไม่มีส่วนทำให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกาย ทรัพย์สิน และสติปัญญาของประชาชนโดยรวม มีแต่จะทำลายทั้งสุขภาพร่างกาย ทรัพย์สิน และสติปัญญาของผู้ที่เสพเข้าไป เพราะผู้ที่ติดยาบ้า นั้นจะไม่สามารถควบคุมดูแลตนเองได้ และยังอาจทำร้ายผู้อื่น ก่อปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ได้ ยิ่งทำให้เกิดปัญหาสังคม และผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

2. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่ายาบ้า นั้นเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ทางด้านสังคม

ผลการศึกษาพบว่า ยาบ้า นั้นเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะทางด้านสังคม ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับพิษภัยปัญหาจากยาบ้า นั้นเป็นภัยต่อความมั่นคงทางสังคม เนื่องจากการที่ผู้เสพยาบ้า นั้น ทำให้องค์กรทางสังคม โดยเฉพาะครอบครัวนั้นได้รับความเดือดร้อน และทำให้ประชาชนอยู่อย่างไม่ปกติสุข ต้องคอยหวาดกลัวกับภัยที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จากปัญหาของยาบ้า ดังกล่าว

3. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่ายาบ้า นั้นมาจากภายนอกประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า แหล่งที่มาของยาบ้า นั้นมาจากภายนอกประเทศเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการผลิตภายนอกประเทศทำได้ง่าย เนื่องจากมีประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทยสามารถผลิตยาเสพติดได้โดยไม่ได้รับการปราบปรามอย่างเข้มงวด ทำให้สามารถผลิตยาเสพติดได้โดยง่ายปราศจากการควบคุมดูแล แต่ภายในประเทศของไทยก็มีแหล่งผลิตยาเสพติด แต่มีจำนวนน้อย เพราะมีการดูแลและปราบปรามจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งสามารถปราบปรามและกำจัดได้

4. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่าการตัดสินใจสั่งปิดด่านสันติด่าน อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่ เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 ช่วยลดการไหลทะลักเข้ามาของยาบ้า นั้น เป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง

ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจในการปิดด่านสันติด่าน นั้นเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง โดยยึดหลักเหตุผล คือ ผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก เพราะถ้าเปิดด่านสันติด่านไว้ดังกล่าวก็นำไปสู่การง่ายในการลักลอบเข้ามาของยาเสพติด ทำให้มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะทางด้านสังคม ที่ประเทศไทยต้องรับภาระปัญหาดังกล่าว ทำให้มีการตัดสินใจในการปิดด่านสันติด่าน

5. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่าการปิดด่านสันติด่าน ช่วยระงับหรือยับยั้งการไหลทะลักเข้ามาของยาเสพติดจากประเทศพม่า

ผลการศึกษาพบว่า การปิดด่านนั้นไม่ได้ช่วยให้มีการนำเข้ามาของยาบ้า ได้ จากการที่มีการเปลี่ยนเส้นทางในการลำเลียงยาบ้า เช่น เมื่อปิดด่านสันติด่านก็ไปใช้เส้นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือมีการนำส่งไปตามแม่น้ำ เช่น แม่น้ำโขง ทางด้านตะวันตกของทะเลอันดามัน ซึ่งกลุ่มผู้ค้ายาบ้า

จะมีวิธีการลักลอบขนยาเสพติดเข้ามาอยู่เสมอ เนื่องจากประเทศไทยมีแนวบริเวณชายแดนที่ยาว และสามารถนำยาเสพติดเข้ามาทางจุดใดก็ได้

6. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่าการเมืองยอนในรัฐฉานประเทศพม่า ซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับ อ.แม่อาว จ.เชียงใหม่ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า มีกลุ่มผู้เห็นด้วยว่าการที่เมืองยอนในรัฐฉานประเทศพม่านั้น มีส่วนในการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย เนื่องจากแหล่งผลิตยาเสพติดนั้น ในอดีตพม่าจัดว่าเป็นประเทศที่มีการผลิตยาเสพติดมากที่สุด แต่ในปัจจุบันเมืองยอนในรัฐฉานประเทศพม่านั้น ก็กลายเป็นแหล่งที่ตั้งของชนกลุ่มน้อยว่า ที่ทำการผลิตยาบ้าและเป็นฐานที่มั่นในการผลิตยาเสพติดที่ใหญ่ที่สุดในปัจจุบัน ที่จะนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย

7. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่าการสั่งปิดด่านสกัดกั้นผู้ครั้งนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ

ผลการศึกษาพบว่า มีกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจเพียงบางกลุ่มเท่านั้น ที่ได้รับผลกระทบเนื่องจากการปิดด่านสกัดกั้น เพราะด่านสกัดกั้นเป็นเพียงด่านที่มีผู้เข้าไปทำธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง และการขนส่งเพียง 6 บริษัท เท่านั้น ซึ่งถ้าทำการปิดด่านดังกล่าว กลุ่มบริษัทเหล่านี้สามารถที่จะใช้เส้นทางอื่นได้ เพียงแต่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น แต่ก็สามารถทำธุรกิจต่อไปได้และไม่ได้รับความเสียหายมากนัก จากการปิดด่านสกัดกั้น

8. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่าการปิดด่านสกัดกั้น จนถึงขณะนี้ การปิดด่านได้ให้ประโยชน์แก่ทางราชการและประชาชนโดยรวม

ผลการศึกษาพบว่า การปิดด่านสกัดกั้นได้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการและประชาชนโดยรวม ทั้งนี้เพราะปัจจัยทางด้านความมั่นคงเป็นสำคัญ เพราะเห็นว่าการปิดด่านสกัดกั้น เป็นการช่วยไม่ให้มีการเข้ามาของยาบ้า ซึ่งไม่ให้มาได้โดยง่าย และสามารถชะลอการนำเข้ามาของยาบ้าได้ชั่วระยะหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นผลทางด้านจิตวิทยา ทั้งยังทำให้ทางราชการทำงานได้ดีมากขึ้น เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ดูแลด่านต่าง ๆ นั้นมีจำนวนไม่พอเพียง ฉะนั้นการปิดด่านก็ทำให้เกิดผลดี รวมทั้งยังทำให้ประชาชนไม่ได้รับอันตรายจากการค้าขายยาเสพติดที่เป็นทางผ่านการลำเลียงยาเสพติดอีกด้วย

9. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่าการจะมีการปิดด่านอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากด่านสกัดกั้น เพื่อป้องกันการเข้ามาของยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน ถ้าการปิดด่านเป็นมาตรการหนึ่งที่ทำให้การนำเข้ามาของยาบ้าลดลง

ผลการศึกษาพบว่า จากการปิดค้านั้นยังไม่มีความแน่ชัดว่าควรจะมีการปิดด้านอื่น ๆ เพิ่มเดิมหรือไม่ เนื่องจากยังไม่มีผลพิสูจน์ได้อย่างแน่ชัดว่าการปิดค้านั้นจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหานการนำเข้าของยาเสพติดได้จริง ซึ่งต้องเปรียบเทียบกับผลดีและผลเสียจากการปิดด้านหนึ่ง ๆ ด้วย ว่าการปิดแล้วจะไม่กระทบต่อประชาชนของชาติโดยรวม และไม่กระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติด้วย

10. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่าการปิดด้านสันตติ์ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนไทย-พม่า และการไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนทั้งสองฝั่ง

ผลการศึกษาพบว่า การปิดด้านตรงบริเวณสันตติ์นั้นไม่กระทบต่อความสัมพันธ์และการไปมาหาสู่กัน ระหว่างประชาชนทั้งสองฝั่ง เพราะจากความสัมพันธ์ในระบบเครือญาตินั้น เป็นความสัมพันธ์ที่มีอยู่เดิม การปิดด้านไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และวิถีชีวิตของคนตามแนวชายแดนได้ รวมทั้งการปิดด้านสันตติ์ไม่ได้กระทบต่อการค้าชายแดนไทย-พม่า เนื่องจากตรงบริเวณดังกล่าวนี้ ไม่มีผู้คนอาศัย และกลุ่มที่เข้าไปค้าขายกับพม่า นั้น ก็มีไม่กี่กลุ่มบริษัท

11. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเห็นว่าการปิดด้านไม่มีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหานการลักลอบเอายาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย และการควบคุมดูแลกองกำลังกลุ่มว่าในการผลิตยาบ้า เพราะได้รับผลประโยชน์จากธุรกิจการค้ายาบ้า

ผลการศึกษาพบว่า รัฐบาลพม่าไม่มีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหานการลักลอบเอายาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย และมีการควบคุมดูแลกองกำลังกลุ่มว่าในการผลิตยาบ้า เพราะได้รับผลประโยชน์จากธุรกิจการค้ายาบ้า จากการที่ประเทศไทยไม่สามารถทำลายแหล่งผลิตที่อยู่นอกประเทศได้ และการที่มีการนำยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าที่มาจากฝั่งพม่า นั้น โดยเฉพาะจากกลุ่มว่าที่ทำการผลิตอยู่นั้น คือแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลพม่าขาดความจริงใจในการปราบปรามยาเสพติดให้แก่ประเทศไทย

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาในหลายประเด็นคำถามนั้น จะมีความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ได้เสนอแนวความคิดที่เพิ่มเติมประกอบในคำถาม เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนในอีกแง่มุมหนึ่ง เช่น

1. จากประเด็นความคิดเห็นย้านั้นในปัจจุบันได้กลายมาเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะทางด้านสังคมนั้น ได้มีผู้ให้ความคิดเห็นว่าย้านั้น จัดเป็นยาเสพติดที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติ แต่ไม่เฉพาะปัญหาที่กระทบต่อสังคมประการเดียว แต่ยังมีผลกระทบด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน และปัญหายาเสพติด ยาบ้า นั้น

ก็เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาในสังคมเท่านั้น ซึ่งก็มีความสำคัญ แต่ก็มีปัญหาอื่นๆ อีกมาก เช่น ปัญหาทางด้านแรงงานข้ามชาติ ปัญหาการคอร์รัปชัน ซึ่งบางขณะจะเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติมากเหมือนกัน ซึ่งในปัญหาต่างๆ เหล่านี้ได้กลายเป็นปัญหาที่ควรช่วยกันแก้ไขร่วมกัน

ในขณะที่ปัญหาสาเหตุดีเป็นต้นเหตุของปัญหาทางสังคมนั้น ซึ่งในเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ในหลายฝ่ายที่มองว่าปัญหาสาเหตุดีเป็นต้นเหตุของปัญหาสังคมอื่นๆ ด้วย แต่ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาสาเหตุดีอาจจะเป็นปัญหาที่ต่อยอดทางสังคม เนื่องจากปัญหาสังคมเรื่องอื่นๆ เช่น การผิดหวังในชีวิตครอบครัว การขาดที่พึ่งพิง การขาดความรักความเอาใจใส่จากครอบครัว ปัญหาด้านการเรียนที่ตกต่ำ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ ทำให้คนหันไปใช้ยาเสพติด ซึ่งทำให้เท่ากับว่าปัญหาสาเหตุดีนั่นเป็นปัญหาต่อยอดจากปัญหาอื่น ๆ ที่ทำให้มีผลกระทบต่อภาพรวมของปัญหาสังคมที่ต่อเนื่องกัน และแนวทางในการแก้ไขก็ควรพิจารณาในสาเหตุร่วมของปัญหาในเรื่องอื่นๆ ด้วย เช่น ถ้าแก้ไขปัญหาในครอบครัวได้ ปัญหาสาเหตุดีก็อาจลดน้อยลงได้

2. จากประเด็นความคิดเห็นว่าการตัดสินใจปิดด่านสันตติมนั้น ได้ช่วยให้มีการนำเข้าของยาเสพติดน้อยลงนั้น มีผู้ให้ความคิดเห็นว่า ต้องมีการชั่งน้ำหนักว่าการปิดด่านได้เกิดผลประโยชน์โดยแท้จริงหรือไม่ เนื่องจากเมื่อปิดแล้ว ก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม การเมือง หรือ ไม่ เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวจะเป็นตัวชี้วัดว่าการตัดสินใจต่าง ๆ ของรัฐบาลนั้นอยู่บนพื้นฐานอะไร และโดยเฉพาะถ้าคำนึงถึงผลได้ผลเสียแล้วนั้นเห็นสมควรว่าควรปิดด่านก็ควรปิด เป็นต้น

ซึ่งในกรณีนี้ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการตัดสินใจปิดด่านโดยคำนึงถึงผลกระทบด้านในด้านหนึ่งเท่านั้น อาจจะเป็นการตัดสินใจที่ไม่ครบวงจร ทำให้การตัดสินใจนั้นก่อให้เกิดผลกระทบอื่นๆ ตามมา เรื่องของการตัดสินใจปิดด่านนั้น คือ เป็นการตัดสินใจเพื่อต้องการจะสกัดทางผ่านของยาเสพติดเท่านั้น แต่ถ้าการตัดสินใจดังกล่าวนี้ กระทบกับปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจการค้าชายแดน ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่อาจกลายเป็นปัญหาที่ทำให้ต้องแก้ไขมากขึ้น และทำให้เกิดความหวาดระแวงกัน ก็จะไม่เกิดผลดีประการใด นอกจากนั้นอาจเกิดปัญหาต่อยอดขึ้นมาทำให้เกิดประเด็นความมั่นคงตามแนวชายแดน ทำให้การตัดสินใจนั้นไม่ใช่เป็นการตัดสินใจที่ดี ฉะนั้นต้องมีการมองรอบด้านในทุกประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ที่สมบูรณ์ที่สุด

3. จากประเด็นความคิดเห็นว่ารัฐบาลพม่าไม่มีความจริงใจในการปราบปรามยาเสพติดที่ทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการส่งยาเข้ามายังไทย เนื่องจากการที่สภาพการเมืองการปกครองของพม่า ที่ต้องยอมปล่อยให้ชนกลุ่มน้อยปกครองตัวเองนั้น เนื่องจากการที่พม่าไม่สามารถที่จะจัดการกับชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ เหล่านี้ได้ทุกกลุ่ม เฉพาะจึงยอมให้กลุ่มที่สามารถดูแลตัวเองได้นั้น ปกครอง

ตนเอง และพม่าอาจจะมีความจำเป็นของพม่า ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่รัฐบาลพม่ายอมให้ชนกลุ่มน้อยที่ยอมอยู่ภายใต้การปกครองนั้น มีสิทธิพิเศษบางอย่างก็เป็นได้

ซึ่งเรื่องนี้ผู้ศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าผู้ปกครองของรัฐใดรัฐหนึ่งอาจจำเป็นต้องใช้วิธีการทางรัฐศาสตร์โดยพยายามรักษาคุณอำนาจของคนทุกกลุ่มให้เหมาะสม หรือตราใบใดที่ชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ เหล่านั้นไม่สามารถรวมกันได้ ก็ทำให้เป็นการง่ายในการปกครองของรัฐบาลนั้น (divide and rule) ก็เป็นเหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่ผู้ปกครองรัฐอาจต้องยอมให้ชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ มีสิทธิพิเศษ ในการปกครองตนเอง ซึ่งอาจทำให้อีกรัฐบาลหนึ่งมองว่ารัฐบาลพม่าไม่มีความจริงใจในการที่จะให้ความร่วมมือในการปราบปรามชนกลุ่มน้อยในเรื่องยาเสพติด แต่อาจเป็นเหตุผลที่รัฐบาลนั้นใช้ในการปกครองประเทศของตนเองก็ได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เพื่อให้สามารถควบคุมการผลิตยาบ้าที่มีแหล่งผลิตอยู่ภายนอกประเทศให้เกิดผล ควรมีมาตรการเจรจาทำความตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีแหล่งผลิตยาบ้าตั้งอยู่โดยการจัดตั้งกองกำลังร่วม และให้กองกำลังนี้สามารถติดตามเข้าไปจับกุมผู้ผลิตยาบ้า ในเขตแดนของอีกประเทศหนึ่งได้ภายในระยะทางที่ตกลงกัน ทั้งนี้เพื่อให้การปราบปรามต้นตอแหล่งผลิตยาบ้าได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม เพราะเมื่อทำงานร่วมกันในการปราบปรามก็จะรู้ข้อมูลซึ่งกันและกัน การปราบปรามโดยหลบเลี่ยงหรือไม่จริงใจจะถูกเปิดเผยและหายไปในที่สุด และนำมาซึ่งความเข้าใจปัญหาร่วมกันที่จะปราบปรามให้ได้ผล

อนึ่ง ในการดำเนินงานอย่างจริงจังนี้ ประเทศมหาอำนาจที่มีปัญหาเสพติดอย่างสหรัฐอเมริกาจะเต็มใจเข้ามาสนับสนุนซื้ออุปกรณ์และข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะเป็นผลดีแก่การปราบปรามและแก่ประเทศเพื่อนบ้านที่มีปัญหาด้วย

2. รัฐบาลไทยควรที่จะได้มีการพิจารณาเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ของทั้งสองฝ่าย ในลักษณะที่หลากหลายทั้งทางทหารและพลเรือนในทุกระดับ โดยให้รวมถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาว ทั้งในด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว และความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบที่ไม่ยึดมั่นในตัวบุคคล

3. รัฐบาลไทยควรจะยึดถือนโยบายไม่เข้ายุ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์ไม่สงบ ซึ่งรัฐบาลทหารพม่าถือว่าเป็นกิจกรรมภายในประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้รัฐบาลทหารพม่าเปิดโอกาสให้ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนไทยเข้าไปลงทุนในสหภาพพม่ามากขึ้น ได้แก่ การลงทุนทำป่าไม้ การทำประมง การทำ

เหมืองแร่ การเกษตรกรรม และการท่องเที่ยว เป็นต้น สำหรับรัฐบาลทหารพม่าก็นั้นควรจะถือนโยบาย ประนีประนอม ไม่ใช่ความรุนแรงและควรจะระงับการโจมตีชนกลุ่มน้อยชาวกะเหรี่ยง ชาวมอญ และ ชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ผ่อนคลายแรงกดดันทางการเมือง เช่น การปล่อยตัวนักโทษการเมือง ผ่อนปรนให้ ครอบครัวเข้าเยี่ยม นางออง ซาน ซู จี ผู้นำฝ่ายค้านซึ่งทางการพม่ากักบริเวณไว้ในบ้านพัก นอกจากนี้ รัฐบาลทหารพม่าควรจะให้ความสำคัญต่อการรักษาความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศไทยและ ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อความร่วมมือในการส่งออกและนำเข้าสินค้า ซึ่งอาจจะได้รับการสนับสนุนทาง การเมืองจากรัฐบาลไทยเพื่อให้รัฐบาลทหารพม่าเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก

4. รัฐบาลไทยควรจะสนับสนุนความต้องการของภาคเอกชน ดังนี้¹³⁴

4.1 ปัญหาเรื่องแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้ามาทางซีก 5 อำเภอ ด้านทิศตะวันตก จังหวัดตาก เพื่อหางานทำ มีอยู่ประมาณ 50,000 คน¹³⁵ และแรงงานจากผู้อพยพหลบหนีภัยสงคราม ในการปราบปรามชนกลุ่มน้อยของรัฐบาลทหารพม่า ซึ่งทางจังหวัดได้จัดให้อยู่ในศูนย์อพยพจำนวน 10 ศูนย์ อีกไม่ต่ำกว่า 45,000 คน¹³⁶ ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีอนุโลมให้จ้างแรงงานเหล่านี้ได้ แต่ใน ด้านปฏิบัติยังไม่ชัดเจน ทำให้คนไทยไม่กล้าที่จะจ้างแรงงานเหล่านี้ให้เป็นกิจลักษณะได้ จึงทำให้ผู้ หลบหนีเข้าเมืองเหล่านี้ต้องหลบหนีเข้าไปหางานทำในเมืองหลวงคือที่กรุงเทพฯ ฯ และตามต่างจังหวัด มากมาย โดยข้อเท็จจริงแล้วทางการของไทยก็ไม่สามารถผลักดันให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองเหล่านี้กลับไป ยังประเทศตนได้ เนื่องจากเขตแดนของทั้งสองประเทศนี้กว้างมากจึงป้องกันการเข้า – ออกไม่ได้ กอปรด้วยทางประเทศพม่าไม่มีแหล่งงานให้ประชาชนของตนทำได้ จึงทำให้พวกนี้ต้องอาศัยอยู่ใน ประเทศไทย

4.2 ปัญหาในการเข้าเมืองของประชาชนทั้งสองประเทศ ยังใช้แค่บัตรผ่านแดนอยู่ ซึ่งสามารถใช้ได้ในเวลา 1 วันเท่านั้น รัฐบาลควรจะยกสถานะด่านตรวจคนเข้าเมืองให้เป็นด่านถาวร โดยการขออนุญาตเข้าได้ และรัฐบาลจะต้องเจรจากับรัฐบาลทหารพม่าให้ยกด่านตรวจคนเข้าเมืองของ พม่าให้เป็นด่านถาวรด้วย

4.3 ปัญหาเรื่องด่านศุลกากรต่าง ๆ เนื่องจากขณะนี้การค้าชายแดนทางราชการได้ กำหนดอัตราการค้าครั้งละไม่เกิน 500,000 บาท¹³⁷ ซึ่งยากต่อการปฏิบัติ เพราะขณะนี้การค้าแต่ละครั้ง มีมูลค่ามากกว่าจำนวนดังกล่าว กรมศุลกากรควรจะยกฐานะด่านศุลกากรให้เป็นด่านชั้นหนึ่งที่มีความ

¹³⁴ หอการค้าจังหวัดตาก, “สถานการณ์และภาวะการค้าชายแดนระหว่างไทย – สหภาพเมียนมาร์ สิงหาคม 2537”, หน้า 20 – 22.

¹³⁵ สมโชค สวัสดิ์ศิริรักษ์, ความสัมพันธ์ระหว่าง ไทย-พม่า-กะเหรี่ยง (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย , 2540) หน้า 163.

¹³⁶ เพิ่งอ้าง.

¹³⁷ เพิ่งอ้าง. หน้า 164.

สามารถในการดูแลและเรื่องการค้า - ออกของสินค้า เพื่อจะได้มีคนมากพอในการดูแลเรื่องอื่น ๆ ด้วย และจะได้มีการส่งออกและนำเข้าสินค้าเช่นเดียวกับท่าเรือกรุงเทพฯ

4.4 รัฐบาลจะต้องทำข้อตกลงทางการค้าด้านชายแดนกับรัฐบาลทหารพม่า ซึ่งเหตุที่การค้าชายแดนยังไม่สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ เพราะรัฐบาลทั้งสองประเทศยังไม่ได้ทำข้อตกลงทางการค้าชายแดนดังกล่าว

4.5 เนื่องจากรัฐบาลทหารพมามีปัญหาในการสู้รบกับชนกลุ่มน้อยในบริเวณนี้ คือ ทหารกะเหรี่ยงอิสระ (กองทัพสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง) และชนกลุ่มน้อยไทยใหญ่ ซึ่งชนกลุ่มน้อยนี้ได้ลอบโจมตีประชาชนและทหารของรัฐบาลทหารพม่าอยู่เนือง ๆ จึงทำให้เวลาเดินทางในบริเวณนี้ยังไม่ปลอดภัย และรัฐบาลพม่าได้กล่าวหาว่าทางรัฐบาลไทยยังสนับสนุนชนกลุ่มน้อยอยู่ จึงขอให้รัฐบาลไทยประกาศนโยบายชัดเจนที่จะไม่สนับสนุนชนกลุ่มน้อยกลุ่มนี้ หรือรัฐบาลไทยควรจะเจรจาให้รัฐบาลทหารพม่ากับชนกลุ่มนี้ปรองดองกันก็จะเป็นการดี

ถ้าหากรัฐบาลให้การสนับสนุน โดยการแก้ไขให้เกื้อหนุนต่อธุรกิจการค้าของทั้งสองประเทศ ในภูมิภาคนี้ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเชื่อว่าสินค้าที่จะส่งออก มิใช่ว่าประชาชนของพม่าจะบริโภคเพียงประเทศเดียวแต่จะสามารถส่งออกไปยังประเทศบังกลาเทศ อินเดีย และตะวันออกกลางอีกด้วย เมื่อถึงจุดนั้น สินค้าส่งออกของไทยในภูมิภาคนี้จะสามารถส่งออกไปหลายหมื่นล้านบาทอย่างแน่นอน ทั้งนี้รวมถึงด้านการท่องเที่ยว และการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมอีกด้วย

ซึ่งถือว่าเป็นความร่วมมือในระดับหนึ่งที่จะช่วยลดความกดดันของปัญหาต่าง ๆ ได้ รวมทั้งปัญหายาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดอย่างหนักภายในประเทศไทยในการแก้ไขปัญหที่เกิดจากสาเหตุที่แท้จริง เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานานควรที่จะได้รับการแก้ไข และต้องอาศัยความร่วมมือจากนานาประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านของไทยอย่างพม่า เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า ปัญหายาเสพติด ในปัจจุบันได้แพร่ระบาดในสังคมได้โดยแทรกซึมเข้าไปที่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนของชาติเป็นจำนวนมากนั้น ถือได้ว่า ยาเสพติดและยาบ้าได้ถูกใช้เป็นอาวุธหรือเครื่องมือในการทำสงครามตัวแทน (Proxy War) ในรูปแบบใหม่ที่ประเทศเพื่อนบ้านไม่ต้องแสดงตัวออกหน้า มีอะไรก็บอกเป็นเรื่องของว้า หรือควบคุมไม่ได้ เพราะฉะนั้นสงครามยาเสพติด จึงเป็นสงครามเงิบ เป็นมหันตภัยมืด เป็นสงครามรูปแบบใหม่ที่ต่างจากสงครามตามแบบอย่างสิ้นเชิง ควรที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพึงตระหนัก เพื่อจะได้เตรียมรับและแก้สถานการณ์ได้ถูกต้อง ภัยจากสงครามยาเสพติดและยาบ้านี้ ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในส่วนบุคคล (Human Security) ของคนไทยโดยแท้ ยาเสพติดและยาบ้าเป็นเรื่องที่ยากจะแก้ไข เนื่องจากปัญหาหรือแหล่งผลิตนั้นอยู่นอกประเทศ ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นด้วยกับการดำเนินนโยบายแทรกแซงอย่างสร้าง

สรรค์ (Constructive Intervention)¹³⁸ ที่เคยดำเนินนโยบายจากเดิมที่ให้นโยบายความสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ แต่ที่ผ่านมามีพบว่าสิ่งที่เราไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในของพม่า นั้น กลายเป็นอุปสรรคสำคัญที่เกิดขึ้นกับประเทศไทย ที่จะต้องยอมรับสภาพกับปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งไทยเคยเสนอหลักการในเรื่อง ความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวพันเชิงยืดหยุ่น (Flexible Engagement) ต่ออาเซียน แต่ไม่ได้รับการยอมรับ เพราะเกรงจะไปกระทบต่อหลักการไม่เข้าไปแทรกแซงในกิจการภายใน (Non-intervention) ของประเทศสมาชิก เพราะฉะนั้นประเทศไทยจึงยังคงต้องรับปัญหาส่งออกจากต่าง ๆ จากประเทศเพื่อนบ้านต่อไป ไม่เพียงแต่เรื่องของยาบ้าเท่านั้น หากยังมีเรื่องของแรงงานเถื่อน และผู้ลี้ภัยจากการสู้รบด้วย การแก้ปัญหาที่ถูกจุดก็คือ จะต้องร่วมมือ ร่วมใจกันทั้งสองฝ่ายและตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริงใจ ซึ่งจากสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ไทยจะทำอะไรฝ่ายเดียวคงจะไม่ได้ นอกจากจะต้องหาทางเจรจากันต่อไป

¹³⁸ แนวทางการดำเนินนโยบายต่างประเทศต่อพม่าด้วยการแทรกแซงอย่างสร้างสรรค์นี้ ได้มาจากความคิดของนายอันวาร์ อิบราฮิม (Anwar Ibrahim) รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีกระทรวงการคลังของมาเลเซีย ที่ได้เสนอการดำเนินการแทรกแซงอย่างสร้างสรรค์ในเชิงรุกกับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยอาเซียนจะดำเนินการแทรกแซงที่จำเป็นและมีให้กระทบกระเทือนต่อหลักการไม่ก้าวล่วงกิจการภายในของประเทศเพื่อนบ้านที่อาเซียนเคยยึดถืออยู่ กล่าวคืออาเซียนจะยื่นมือช่วยเหลือเมื่อประเทศสมาชิกร้องขอ นอกจากนี้เขายังได้สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือในด้านสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษา วัฒนธรรมและเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อสร้างเสถียรภาพของภูมิภาคไว้ ใน ASIaweek, August 1, 1997.